

BF-514

Seat No. _____

B. Ed. (Part - I) (Sem. - II) Examination
March/April - 2014

EDEC-231 : અર્થશાસ્ત્ર વિષયવસ્તુ અને પદ્ધતિ

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

- સૂચના : (૧) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે. વિકલ્પો આંતરિક છે.
(૨) જમણી બાજુ દર્શાવેલ અંક પ્રશ્નના ગુણ દર્શાવે છે.
(૩) બિનજરૂરી લાંબા જવાબ ક્ષતિ ગણાશે.

૧ નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. પ્રત્યેક ૨૦
ઉત્તર આશરે ૪૦૦ શબ્દો માં હોવા જોઈએ.

- (૧) ભારતમાં આરોગ્ય સેવાઓનું મહત્ત્વ સમજાવી તેના વિકાસને સમજાવો.
(૨) હરિયાણી ક્રાંતિ એટલે શું ? ભારતનો સીમાન્ત ખેડૂત દેવામાં જન્મે છે, જીવે છે અને મૃત્યુ પામે છે. - વિધાન સમજાવો.
(૩) પર્યાવરણ એટલે શું ? પર્યાવરણ નીતિની સંકલ્પના સ્પષ્ટ કરી, તેનાં વિવિધ ઘટકોને સમજાવો. તેમજ પર્યાવરણ સમસ્યા વિશે સમજ આપો.

૨ નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે બે પ્રશ્નોનાં ઉત્તર આપો. પ્રત્યેક ૧૦
ઉત્તર આશરે ૨૦૦ શબ્દોમાં હોવો જોઈએ.

- (૧) ભારતમાં જોવા મળતી બેરોજગારીના મુખ્ય પ્રકારો જણાવો.
(૨) સ્થળાંતરની હકારાત્મક અને નકારાત્મક અસરો જણાવો.
(૩) બેરોજગારી નિવારણ માટે તમે કયા સૂચનો કરશો ?

૩ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો. ૫

- (૧) અન્નસુરક્ષા એટલે શું ?
(૨) ખાનગીકરણની વ્યાખ્યા આપો.

- (૩) આંતરમાંળખું એટલે શું ?
- (૪) GDPનું સંપૂર્ણ નામ અંગ્રેજી અને ગુજરાતીમાં લખો.
- (૫) માથાદીઠ આવકનું સૂત્ર લખો.
- ૪ નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. પ્રત્યેક ઉત્તર ૨૦ આશરે ૪૦૦ શબ્દોમાં હોવા જોઈએ.
- (૧) ચાર્ટ્સ, કોઠા, અને આલેખના પ્રકારોની સમજ ઉદાહરણ દ્વારા આપો.
- (૨) અર્થશાસ્ત્રના સારા અભ્યાસક્રમના લક્ષણો જણાવો. એના સંદર્ભમાં ધોરણ-૧૨નાં અર્થશાસ્ત્રના પાઠ્યપુસ્તકનું મૂલ્યાંકન કરો.
- (૩) શાળામાં અર્થશાસ્ત્ર ખંડનું મહત્ત્વ જણાવી અર્થશાસ્ત્ર શિક્ષણમાં ઉપયોગી સાધનોની યાદી આપી તમે અર્થશાસ્ત્ર ખંડની સજાવટ કેવી રીતે કરશો તે આકૃતિ દોરી સમજાવો.
- ૫ નીચે આપેલા પ્રશ્નોમાંથી ગમે તે બે પ્રશ્નોના ઉત્તર આપો. પ્રત્યેક ૧૦ ઉત્તર આશરે ૨૦૦ શબ્દોમાં હોવો જોઈએ.
- (૧) મૂલ્યાંકનની કોઈપણ બે પ્રવિધિઓ જણાવો.
- (૨) અર્થશાસ્ત્ર શિક્ષકની પંસદગી કરવાની હોય ત્યારે તમે કયા ગુણોની આપેક્ષા રાખશો ?
- (૩) ‘અનાત્મલક્ષી પ્રશ્નોને પ્રશ્નપત્રમાં વિશેષ સ્થાન આપવું જોઈએ’. આ વિધાનના સમર્થનમાં દલીલો નોંધો.
- ૬ નીચે આપેલા પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ આપો.
- (૧) અર્થશાસ્ત્ર શિક્ષણમાં ઓ.એચ.પી અને કમ્પ્યુટર નું શું મહત્ત્વ છે ?
- (૨) સેઝ વિશે માહિતી આપો.
- (૩) બહુવિકલ્પ અને જોડકાં કસોટીનું એક એક ઉદાહરણ આપો.
- (૪) અર્થશાસ્ત્રમાં ઉપયોગી બે સામાયિકોનાં નામ આપો.
- (૫) અર્થશાસ્ત્રનાં શિક્ષકની લાયકાત જણાવો.

ENGLISH VERSION

- Instructions :** (1) All questions are compulsory, options are internal
(2) Figures on right side indicate marks.
(3) Irrelavent long answer will be discredit.

1 Answer any **two** of the following questions. Each **20** answer should be in about **400** words :

- (1) Discuss about the importance and development of Health services in India.
- (2) What is 'Green revolution" ? Farmer in India is born, lives and dies in debt" – Discuss.
- (3) What is Environment ? Explain concept of environment policy, discuss its various components. And explain the understanding of Environment.

2 Answer any **two** of the following questions. Each **10** answer should be in about **200** words.

- (1) Discuss the types of unemployment in India in detail.
- (2) State the negative and positive effects of migration.
- (3) What suggestions will you make to reduce unemployment ?

3 Answer the following questions in short : **5**

- (1) What is Food Security ?
- (2) Give definition of privatization
- (3) What is infrastructure ?
- (4) Write full name in English and Gujarati of GDP.
- (5) Write formula of perhead Income.

- 4 Answer any **two** of the following questions. Each **20** answer should be in about **400** words :
- (1) Explain the charts, tables and graphs by illustration.
 - (2) State the characteristics of a good curriculum. Evaluate the economics text book of std-12 on its basis.
 - (3) State the importance of economics room in school. State the necessary aids for the teaching economics and explain with diagram the decoration of the economics room.
- 5 Answer any **two** of the following questions. Each **10** answer should be in about **200** words.
- (1) State any two techniques of evaluation.
 - (2) What qualities would you expect while selecting an economics teacher ?
 - (3) More weightage should be given to objective type questions in question paper. State your arguments in favour of the statements.
- 6 Answer in short of the following questions : **5**
- (1) What is the importance of O.H.P. and computer in economics ?
 - (2) Give information about Sez.
 - (3) Give one illustration of multiple test and matching type of test.
 - (4) State two names of the magazines that are used in economics teaching.
 - (5) Give qualification of economics teacher.
-